

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravlštvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 72.

V Ljubljani, v sredo 29. marca 1899.

Letnik XXVII.

Vabilo na naročbo.

S 1. aprilom pričnjenja se nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v administraciji:

Vse leto 12 gld. | Četrt leta 3 gld.

Pol leta 6 „ | Jeden mesec 1 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec.

Po pošti velja predplačan:

Vse leto 15 gld. | Četrt leta 4 gl. — kr.

Pol leta 8 „ | Jeden mesec 1 „ 40 „

Upravništvo „Slovenca“.

Vinogradarstvo.

(Govor poslanca Povše-ta v zadnji seji dežel. zbora kranjskega.)

Gospod poročevalec je navedel toliko danes, kakor včeraj v finančnem odseku, da so bili troški za deželno pepinijero izredno veliki, dosegajoči svoto 18.000 gld. Jaz moram reči gospodu poročevalcu, da me je taka trditev osupnila, čeravno ni meni potreba zagovarjati nepopolnih uspehov deželne trtnice, ker sem kot član deželnega odbora, kateremu je poverjen referat o trtnici, sprejel to, kar sem že našel.

Gospod poročevalec je jako jasno dokazal, da je bila a priori nesrečna misel, v obnebu ljubljanskem napraviti trtnico za izgojevanje cepljenk, kajti če katera rastlina, potrebuje ravno trta gorkega obnebuja za dozorenje lesu, toliko bolj pa za cepljenje, ki je sploh dovolj težavno vspevno. Bila je ta misel pač preveč optimistična, da se bo v ljubljanskem obnebu posrečila ta akcija. Bodisi temu kakor že hoče, visoka zbornica, ki se je že lani izrekla za decentralizacijo deželne pepinijere, bo gotovo pritrdila, da se mora sedaj ta nedosta-

tek odpraviti, in vzgoja cepljenk dati v drugo, prikladnejše obnebuje.

Predlog finančnega odseka je toraj, da se nadaljno vzdrževanje trtnice pri prisilni delavnici opusti, vendar pa bodi resnici na ljubo in v pojasnilo članom visoke zbornice in tudi javnosti, in da ne bo občinstvo, ki ni natančno poučeno, besed, ki so padle, napačno tolmačilo, povedano, kakšen je pravi račun troškov, ki jih je imela dežela za pepinijero v petih letih.

Vsled trditve gospoda referenta v finančnem odseku, da je imela namreč dežela od 1894 do 1898 l. celih 18.000 gld. troškov, je na moje naročilo sestavilo knjigovodstvo natančen račun o vseh troških in dohodkih za deželno trtnico v teh 5 letih. Iz tega računa je razvidno, da so znašali troški za deželno trtnico od 1894 do konca 1898 leta skupaj 9642 gld. 31 kr., dohodki pa 5350 gl. in 34 kr., skupni troški znašajo toraj 4282 gl. in 97 kr. Pripomniti je treba, da so se oddajale cepljenke vedno po prav nizkih cenah in mnogo tudi zastonj; istotako zastonj podlage.

Tudi teh troškov bi ne bilo, ko bi se ne bile oddajale cepljenke po tako nizkih cenah in mnogo tisoč tudi zastonj. Iz od knjigovodstva sestavljenega poročila je razvidno, da se je oddalo iz deželne trtnice v teku 5 let skupaj 104.864 za sajenje na stalno mesto sposobnih cepljenk in sicer: 81.706 proti plačilu po 4, 5, 7 in le 14.884 komadov po 8 gld. sto, ter 23.129 cepljenk zastonj; dalje 319.400 korenjakov zastonj. Ako bi se prodale vse te cepljenke po cenah kakor jih drugod prodajajo, namreč po 12—16 kr. komad, bi znašalo izkupilo za 104.864 cepljenk lepo svoto 12.783—16.788 gl. Tako ne samo da bi bili pokriti vsi troški, marveč bi bilo še 3—7000 gl. prebitka.

Radi pomanjkanja trt se je iz preostalega kredita za 1897 l. nakupilo spomladi 1898 l. še 4500 cepljenk za svoto 702 gld. 50 kr.; od teh se je prodalo 1000 komadov po 8 gld. za 100 in 3500 pa po 4 gld. za 100 komadov. Vsega skupaj se je izkupilo za teh 4500 cepljenk le 220 gld.

Za matičnjak se je izdalo od leta 1896, od leta torej, ko se je matičnjak zasadil, in do konca 1898. leta, skupaj 3494 gld. 81 kr. V prvih dveh letih, to je od 1896. do 1897. leta, ni bilo nikakih dohodkov; 1898. leta se je pa pridelalo 87.200 ključev in všteti še od prejšnjega leta vloženi 30.000 ključev se bo izkupilo za vse te ključe in korenjake do 480 gld. Skupni troški bodo toraj znašali 3014 gld. 81 kr. Samo za nakup in pripravljanje kolov se je izdalo 768 gld., za nakup prav dobrih in močnih korenjakov riparije portalis in rupestris montikole pa 641 gld. 70 kr.

Videti je torej, da ta izdatek ni sama izguba, kajti matičnjak še ostane in iz tega se bo dobilo vsako leto 80.000 do 100.000 prav močnih podlag.

Trditi torej smem v pomirjenje vseh gospodov poslancev, da deželni zbor ni zavrgel vsega tega denarja, ki ga je stala trtnica, in da ne smemo obžalovati cele akcije, ki se je pričela in ki se bo po predlogu gospoda poročevalca finančnega odseka, da se ima namreč zavod decentralizirati in napraviti trtnice tri na Dolenjskem in jedno na Notranjskem, še bolj razvilo, in tukaj zahvalim gospoda poročevalca, da se mu je kot poročevalcu finančnega odseka posrečilo, spraviti v tir večjo akcijo, kakor jo je skušal doseči deželni odbor.

Prosim visoko zbornico, naj vpošteva, da se pri naši akciji kot glavni moment ne ravna samo za regeneriranje vinogradov, ampak tudi za to, da bo naše vino postalo dobro, in se lahko trdi, in gospodje, ki imate na deželi vinograde, boste priznali, da je naše iz pravih vrst trt (cepljenimi z dobrimi vrstami) dobljeno vino jako alkoholično, bolj polno in prijetnejši, manje kislo, tako da je tudi v tem oziru upati, da bo naša vinoreja mogla doseči boljših časov in da bo naše vino vzlic veliki vinski konkurenci na trgu moglo obveljati in da ne bo zaradi velike produkcije tujih in radi

LISTEK.

Sodnji dan.

Spisal J. Joergensen.

(Konec.)

Tedaj je obstal berač nekaj korakov za Nielsom in gledal za njim. Toda z neizrečeno milim, užaljenim glasom je rekel:

»Kdor se ne usmili ubogih, tega se tudi Bog ne bode usmilit.«

Bilo je na jugu, v svetlem solnčnem svitu.

In zdaj stoji berač zunaj v beli svetlobi, ki prekaša ves solnčni žar.

In Niels se spomni svoje trdosrčnosti in hladnega veselja nad svojo trdosrčnostjo, in pobesi glavo.

Toda v istem hipu se mu zdi, kakor da več ne misli tako dobro o sebi — in življenje se mu dozdeva tako čudovito malenkostno — kakor bi tako malo dosegel on, ki je mislil, da je dosegel tako veliko — in kakor bi bila čaša od čistega

zlata, katere se je tisti večer na Fiesolskem vrtu dotikal z ustnicami, kakor bi bila najokornejši krčmarski vrč sedanjosti, pozlačen z bliščečo lažjo pijanosti.

Tedaj je šepetal prejšnji glas znova na njegovo uho.

Ubogi, ubogi otrok! Ubogi, nespametni, zašli otrok!

Kaj si iskal, česar že nisi imel — kaj si hotel pridobiti, česar nisi že prej lahko miselno napravil!

Sreča je bila tvoja, če bi jo le čuval, — življenje tvoje, če bi si ga le ohranil. In življenje si napravil in srečo zavrgel, kakor otrok, ki ne ve, koliko je vredna dragocenost.

Ubog, ubog otrok, ubog, zašel otrok!

Tedaj se pa zdi, kakor bi se jelo tajati Nielsovo srce. Želi si le jednega — da bi mogel začeti znova, da bi mogel vse drugače delati.

Zdi se, kakor bi zginjal v njem njegov stari, trdi, hudobni jaz, in nov, nepoznan duh vstaja. In on pade na svoje obličje in zaihti globoko in

težko iz svojega do cela potrtega srca. In proseče zakliče:

»Odpusti mi, Gospod! Usmili se in oprosti! Žena, oprosti mi, prosi za me!«

In njegov klic se ponavlja — ponavljajo ga sprva posamni glasovi, kmalu pa milijoni in milijoni.

Gospod, usmili se! Kriste, usmili se! Gospod, usmili se!

In ponižno veseli čuti, da je rešen — bil je v bolešno glaseči se oblasti bele svetlobe — prišel je do svetlobe večnega solnca, do srca Jezusovega.

XXV.

Bilo je v novembru, skrbi polnem mesecu smrti. Počasi se je umikala dolga noč in potekel je dan.

Niels Grafl je umrl o prvem jutranjem svitu. Stara žena je stala poleg njega ter mu otirala smrtni pot s čela. In ravno ko je poslednjikrat težko zaječal, so pričeli zvoniti v bližnji cerkvi zvonovi.

slabe cene domačih pridelkov nastala velika stiska za naše vinogradnike.

Zahvaljujoč se finančnemu odseku za blagonaklonjenost, koja je pokazal v svojih nasvetih v očigled potrebi našega vinogradarstva glede dohoda in vzgojevanja, cepljenk bi pa le prosil še visoko vlado, da naj tudi ona temu ne ugovarja, marveč da čuje in vpoštevja glas visoke zbornice, ki soglasno odobruje misel, da se dobava cepljenk vsaj še za dobo petih let zagotovi.

Poslanec Langer: Če so torej predloženi računi resnični, potem ni bilo ravno tako nujno in umestno, preložiti sedanjo trtnico.

Poslanec Povše: Popravljam faktično, da je račun, katerega sem imel čast izročiti, izdelan strogo na podlagi obračunov, ki se nahajajo pri deželni knjigovodstvu, in da je dotični račun sestavljen ne od mene, ampak od dež. knjigovodstva.

Kar je pa gospod poročevalec vitez Langer rekel, da potem, če bi veljal ta račun, ni take sile in ni utemeljeno, da bi se trtnica premestila, moram še vedno reči, da bi bila premestitev umestna tudi če bi bil račun še bolj ugoden, kajti prvič je decentralizacija koristna in drugič je premestitev v vinsko obnovo že a priori tak moment, da mora odločevati premestitev, tudi če bi imeli od deželne trtnice dobiček. Prva dolžnost trtnice je, da oskrbe vinogradnikom popolnoma čvrste, v lesu povsem zdrave, ker dozorele trte cepljenke, kakoršne pa se zamorejo vzgojiti le v pravem vinskem obnobju.

Politični pregled.

V Ljubljani, 29. marca.

Jezikovne naredbe v nižje-avstrijskem deželnem zboru. V včerajšnji seji nižje-avstrijskega deželnega zbora se je vršila razprava o predlogu proti jezikovnim naredbam. Predlog je utemeljeval posl. dr. Kopp, ki je mej drugim izjavljal, da jezikovne naredbe ne le še nadalje obstoje, marveč se uvajajo še vedno nove jezikovne nasilnosti, da ne pridemo poprej do ustavnih razmer, dokler se ne odpravijo jezikovne naredbe. Z jezikovnimi naredbami in s postopanjem vlade se je vzgojil radikalizem in le vsled tega je mogoče, da se najdejo ljudje, ki pravijo, da razum Schönerrjancev ni nič vredna nobena druga nemška stranka. Za njim je posegel v razpravo namestnik grof Kielmansegg, ki je najprej pojasnil prevročim elementom v deželnem zboru, da ta zastopni opravičen vtikati se v stvari, ki ga skoro nič ne brigajo. Omenjene vladne naredbe, pravi govornik, niso veljavne za Nižjoavstrijo, in se splošno ne dotikajo prav nikakih načel in naprav, o katerih bi se imel posvetovati deželni zastop. Nasproti odsekovim predlogom izjavljam pa v ime vlade in izražam nado, da se v tem oziru kmalu obrne na bolje, toda le tedaj, ako bodo sodelovale vse stranke. Vsled tega apelujem na tu zbrane poslance in na vse interesovane kroge, naj premagajo strah pred javnostjo ter naj se sestanijo k skupnim posvetovanjem, da se doseže sporazumljenje v tem prepornem vprašanju. Ako se to vresniči, kar se pa ne zgodi brez sodelovanja vseh strank, potem vlada ne bo

Stara žena je stopila k oknu in odgrnila zagrinjalo. Potem je tam pokleknila in obrnila zmučen svoj obraz proti hladnemu, sivemu nebu in molila za umrlega. Molitev ne škoduje nikoli — četudi se opravi za nevernika, ki se loči brez duhovnika in zakramentov s sveta. Kajti nihče razven Boga ne vé, kaj čuti duša zadnje uro.

Stara žena je prosila:

Gospod Jezu Kriste, kralj radosti, čuvaj duše vseh umrlih pred peklenskim trpljenjem in globokim brezdomom.

Oprosti jih iz levjega žrela, da jih ne požre prepad in se ne pogrezejo v temo.

Tvoj sveti praporščak Mihael pa naj nas pelje v večno svetlobo, kakor si obljubil nekdanj Abrahamu in njegovim potomcem.

Daj mu večni mir, Gospod, in večna luč naj mu sveti.

Reši njegovo dušo od peklenskih vrat, o Gospod.

Naj počiva v miru.

Amen!

več našla povoda, posegati po izrednih sredstvih, ki bi nasprotovala ustavnemu delovanju državnega zbora. — S tem je vladni zastopnik pač jasno namignil vsem kričačem, ki mislijo, da bodo samo s hujskanjem prodrli s svojimi velikonemškimi zahtevami.

Nagodbena vprašanje je po dolgem prestopu zopet na dnevnem redu. Ogerski ministerski predsednik Koloman Szell biva te dni na Dunaju in se prav marljivo razgovarja z avstrijskim ministerskim predsednikom grofom Thunom o nagodbi. Včeraj dopoldne je bil Szell pri cesarju v avdijenci, potem se je pa nad dve uri razgovarjal z grofom Thunom. Ta slučaj je bil prvi, ko je ogerski novi ministerski predsednik oficijelno govoril z našim kabinetnim načelnikom. Razgovor o nagodbi je sedaj le formalen, ker se meritorne razprave vrše v poznejši dobi.

Volilna preobnova za dunajski mestni zbor. V včerajšnji seji odseka za volilno reformo je izjavil vladni zastopnik grof Kielmansegg, da vlada načrta, kakoršen je, ne predloži v potrjenje, ker noče odpraviti razrednega sistema. Potem je pa izrekel te besede: Z odpravo volilnih razredov bi se uvedlo popolno novo načelo, ki še nikjer ne obstoji. — Lepa je ta! Toraj samo radi tega, ker se drugod še neomajno oklepajo starega razrednega sistema, ne sme pričeti z novim načelom dunajski mestni zbor. Ako toraj nihče ne prične s kako dobro stvarjo, se radi tega ne sme uvesti in pričeti z njo.

Nemško-radikalni »Volkstag« vršil se je minulo nedeljo na Dunaju pod pokroviteljstvom kričača Wolfa, pastora Antonija in drugih »Los von Rom«-agitatorjev. Vršil se je dokaj mirno, ker je bil vstop dovoljen le pristnim sovražnikom katoličanstva in Avstrije; govorilo se je mnogo, še več zabavljalo, kakor je ravno pri nemških radikalcih v navadi, tako da je moral vladni zastopnik večkrat poseči vmes, poleg tega se je pa tudi prav pridno kričalo »Heil« in »Los von Rom«. S tem je bila stvar rešena. Druge nesreče ni bilo in svet še danes stoji na istem mestu, kakor pred tem znamenitim shodom. Shod sta pozdravila mej drugimi tudi graški zastopnik te klike, znani Polzer, in pa glavni vodja eksviteza Schönerer, toda vladni komisar teh pozdravov ni dovolil prebrati. Poslušalce so navduševali znani govorniki za boj proti Slovanom in vsem njim nasprotnim strankam, za vsenemštvo in za nemško narodno cerkev.

Italijanski listi o položaju v Avstriji. Že večkrat smo imeli priliko čuti zelo čudne sodbe o razmerah v naši državi v raznih italijanskih, deloma tudi katoliških listih, ki so deloma napačno poučeni, deloma in po največ pa iz same zlobnosti navlašč poročajo neresnico. Tako piše neki rimski list o raznih desniških in levičarskih strankah državnega zbora in potem tudi o Slovencih in Hrvatih, o katerih pravi, da so po svoji požrešnosti sorodni z Dantejevo volkuljo. Grof Thun stori vse, pravi ta list nadalje, da ustreže njih veliki poželjivosti, in to tudi tedaj, ako je primorskim Italijanom v škodo. Ustanovitev hrv. gimnazije v Pazinu, skoro popolno italijanskem mestu, je vzbudila v celi Italiji veliko ogorčenje. Po celem Primorju se prirejajo shodi, tudi duhovniki pošiljajo ugovore na Dunaj, toda vlada jih brezozirno vrača in hoče z ustanovitvijo tega zavoda dobiti sliko babilonske zmešnjave. — Odveč bi bilo napisati takim listom resnico, do katere jim ni in ne bo nikdar.

Mitrovne konference vdelež se, kakor znano, po svojem zastopniku tudi severoameriške zvezne države, toda ne toliko z namenom, da bi se dosegla kaka jedinstvo glede idej, ki jih je sprožil car v svoji znani okrožnici. Ameriški državni tajnik Hay že marljivo dela na posebnih instrukcijah za mirovni kongres v Haagu. Amerika bode izjavila, da ne more zmanjšati svojih vojnihi sil, ker je v primeri z drugimi državami itak zelo slabo oborožena. Ravno tako pa ne more opustiti uporabe torpedovk in drugih podvodnih vojnihi priprav, ker ne mara omejiti svojih izumnikov. Govoriti se toraj more le o mejnarodnem mirovnem razsodišču, s katerim se strinja tudi Amerika. — Teh mislij bodo najbrže tudi mnoge druge evropske države, ki ne bodo hotele odnehati od svojih vojnihi zahtev, in je toraj povsem umestna sodba nekaterih krogov, da namreč ne bo nikakega vspeha.

Iz mestnega zbora ljubljanskega.

Ljubljana, 28. marca.

Po otvoritvi današnje izredne seje prebere župan dopis deželnega predsednika, s katerim vabi obč. svet k procesiji veliko soboto popoldne v stolnici.

Mag. komisar Tome poroča potem o prošnji najemnika restavracije v Švicariji, Jan. Ederja, naj bi se s 1. septembrom t. l. odvezal sedanje pogodbe in za nadaljno pogodbeno dobo izročila restavracija poslovdji pri »Lloydu«, Frideriku Novaku, ker se Eder vrne stalno na Tirolsko. — Z Ederjem je bila pred dvema leti obnovljena pogodba na 10 let proti najemščini letnih 530 gld. Oskrboval je restavracijo 22 let, a je sedaj uvidel, da ne more shajati. — Novi ponudnik je rodod Slovenec, doma s Štajerskega ter že dolgo vrsto let biva na Kranjskem. Poročevalec torej predlaga, naj se tej želji ugoditi.

Odb. Gogola predlaga, naj se pogodba popolno razveljavi in izroči restavracija Novaku za jedno leto le provizorično, potem naj se sklene z njim daljša pogodba, ako bodete zadovoljni obe stranki. Ko poročevalec omeni, da vsprejme Novak radi velikih stroškov restavracijo le pod tem pogojem, obvelja magist. nasvet.

V zadevi pogodbe z ljubljansko plinarno poroča v ime pravnega odseka odb. dr. Tavčar. Vodstvo plinarne oziroma akcijska družba odgovarja na dopis magistrata glede pogodbe o nadaljni porabi mestnega sveta v namene razsvetljave po ljubljanskih hišah, da s tem, ko je mestna občina odpovedala nadaljno uporabo plina za javno razsvetljavo, oziroma ko ni obnovila pogodbe, ni razveljavljen drugi del pogodbe, ki govori o prepustitvi mestnega sveta za omrežje plinovih cevij. S pogodbo iz l. 1860 se je namreč občina zavezala, da prepušča plinarni mestni svet za polaganje cevij in sicer brezplačno. Po tem odgovoru plinarne se je zadeva začasno uredila, dopis pa se je izročil mestnemu pravnemu konzulentu, ki je izjavil, da je zadeva zelo koščljiva in zahteva največje previdnosti. Prepirljivo je le vprašanje, ali je vsled neobnovljenja pogodba ponehala v celoti ali samo v delu, ki govori o javni razsvetljavi. Odpovedana pogodba sicer še ni, toda gotovo je, da večne pravice do uporabe mestnega sveta plinarna nima. Pravni konzulent in po njem odsek predlaga torej naslednje: Mestna občina naj s 1. januarja 1900 definitivno odpove celo pogodbo z rokom šestih mesecev, t. j. do 1. julija 1900. — Na omenjeni dopis naj se plinarni takoj nemški odgovori v tem smislu, da se pojasni nasprotno stališče mestne občine napram zahtevam plinarne ter se na njeno željo imenujeta razsodnikoma od strani mestne občine dež. sodna svetnika v pokoju K. Pleško v Ljubljani in L. Ratek v Gradcu. — Naznani naj se plinarni, da se ji do 1. julija 1900 prepusti mestni svet za dosedanje omrežje, dovoljeno jej pa ni, polagati novih cevij ali spreminjati dosedanje smer. — Naj se sproži pravda radi odškodnine za porabo mestnega sveta za dobo, ko se je opustila plinova razsvetljava, pa do 1. jan. 1899 in sicer največ v ta namen, da se tem potom event. tudi pri najvišjem sodišču dožene, kdo je v tej zadevi kompetenten in kdo ima prav. Izid te pravde bo pojasnil vso nadaljno pot.

Proti tem predlogom, izvzemši drugega, se oglasi dr. Krisper, naglašujoč, da treba v tem oziru največje pozornosti. Govornik nasvetuje, naj se za sedaj opuste vsi drugi koraki, in naj se povpraša za svet v taki zadevi najbolj izvedenega zastopnika dunajske občine, dr. Porzerja, ki ima, akoravno je bila pravda z angleško plinovo družbo izgubljena, gotovo največ izkušenj. Odgovor plinarni naj bo slovensk in naj se omeji samo na imenovanje razsodnikov, da se ne zamudi rok do 31. t. m. Mesto svetnika Rateka nasvetuje dunajskega odvetnika rojaka dr. Homana. Sicer bi se pa bilo moralo o tej stvari že popreje razmišljati.

Župan pojasni, da je pogodbeno doba potekla prej, nego se je uvedla električna razsvetljava, in da je plinarna le vsled prošnje magistrata oskrbovala še nadalje razsvetljavo. Pogodba se pa ni odpovedala in tudi ne obnovila.

Odgovarjata mu dr. Hudnik in Plantan. Prvi pojasnjuje pravdo dunajske občine. Dr. Lueger je dobil zagotovilo dveh najboljših izveden-

cev v Avstriji in vender je občina propadla. Sploh se je pa šlo za čisto drugačno vprašanje. Govornik se tudi izjavlja proti dr. Homanu kot razsodniku, ker nima toliko izkušenj, kot vpokojeni sod. svetnik. — Odb. Plantan pravi, da treba plinarni natančno označiti stališče občine in naj se torej sestavi odgovor v polnem obsegu, kot ga je sestavil dr. Munda.

Poročevalec v končnem govoru pravi, da bi se mestna občina ne smela strinjati z mnenjem tudi najboljšega pravnika, ako bi se izrekel v korist plinarni. Pravdo treba pričeti in dognati. Za izid ne more biti odgovoren sedanji mestni svet, marveč le tisti, ki je sklenil tako nepopolno pogodbo. Na nemško vlogo nemške stranke moramo nemški odgovoriti.

Odbornik dr. Krisper umakne svoj predlog glede dr. Homana. Konečno dr. Krisper protestuje, da mu je župan radi nekega mejklica mej dr. Tavčarjevim govorom z ozirom na nemški dopis očital malicioznost, izjavljajoč, da tega kot za dobro stvar vnet zagovornik nikakor ne zasluži. — Župan pojasni, da je le grajal njegov mejklic.

Predlogi odseka se nato vsprejmo z vsemi proti jednemu glasu.

Prošnji Fil. Schreyerja in A. Goršeta za odpis višje pristojbine za večjo porabo vode se ugotovi, in sicer prvemu s tem, da se mu določi za večjo množino porabljenе vode cena 8 kr. od m³, ker se je porabila v obrtne namene, drugemu se pa odpiše polovica večje pristojbine, ker je počila cev brez njegove krivde. — Poročevalec odbornik Pavlin.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 29. marca.

(»O kranjskih Slovencih.«) Pod tem naslovom piše nam Slovencem skrajno »prijazna« »Grazer Tagespost« o zadnji gledališki razpravi v kranjskem deželnem zboru ter o razbiti spravi mej katoliško-narodno in narodno-liberalno stranko. Graški list navaja točko 8. in 12. spravnih dogovorov glede dopolnilnih volitev v deželni zbor in konsumnih društev ter dostavlja: »Kar se tiče prve točke glede volitev, moremo v prvi vrsti to naglašati, kar smo slutili, da je volitvena zveza nameravala popolnem uničiti nemštvo. Nemški živelj na Kranjskem je žal v primeri z drugojezičnim prebivalstvom po številu jako slab; računati se mora v prvi vrsti na 6000 Nemcev v Ljubljani, na okrajno glavarstvo kočevsko, občino belopeško v radovljiškem okraju, Novo Mesto (!), občine Poljanice, Črmošnjice in Smuka v novomeškem okraju itd. V vseh teh krajih je nemški živelj v toliki večini, da uprava pripada Nemcem. Drugače je v Ljubljani in v onih krajih po deželi, koder bivajo Nemci skupaj s Slovenci v enakem ali manjšem številu. Vsled liberalno-klerikalne zveze so bili Nemci osamljeni in od Slovencev majorizovani. Te razmere pa se morejo premeniti le na korist Nemcem, ako se Nemci sporazume s takozvanimi radikalnimi Slovenci ter mej sabo brez klerikalne stranke delé v upravi dvojezičnih občin. To sredstvo, s katerim se more ohraniti nemška posest na Kranjskem, ni novo: saj so si Nemci v deželnem zboru po skupnem postopanju s politično jim simpatičnejšo radikalno skupino slovensko pridobili koristij, katere bi bile sicer za-nje gotovo zgubljene.« — Ljubljanski dopisnik graškega lista še nadalje po »Narodovem« viru modruje o vzrokih, ki so baje pospešili razpad zveze, ter končno z veseljem vzdihne: »Iz povedanega je jasno, da je tako bolje za naše sorojake na Kranjskem.« Tej izpovedi nemško liberalnega lista nimamo drugega dostaviti, nego da stojimo zopet v dobi, ko bodo naši nemški nasprotniki z liberalnimi Slovenci roko v roki, ramo ob rami v deželnem zboru in pri raznih bližnjih volitvah hodili v boj proti katoliško-narodni stranki, ki se navzlic raznim oviram neustrašeno bojuje za verske, narodne in gospodarske koristi slovenskega ljudstva. Upamo trdno, da slovenski narod prebije tudi to krizo ter se otrese vpliva narodnih liberalnih odpadnikov.

(»Katoliškega Obzornika«) letošnja II. številka je ravnokar izšla in se danes razpošlje.

(»Pomladni Glasi«), 9. zvezek, so ravnokar izšli. Vsebinska je mnogovrstna in zanimiva. Pri- ljubljena mladinska knjižica se dobiva v ljubljanskem bogosl. semenišču in »Kat. Bukvarni«. Cena elegantno vezanemu izvodu je 90 kr., v platno vezanemu 55 kr., v pol platno vezanemu 40 kr., broširanemu 30 kr., v kljub temu, da je obseg letošnjega zvezka večji, nego doslej. Natančnejšo oceno objavimo v kratkem.

(Musica sacra) velikega tedna v stolni cerkvi: Veliki četrtek 30. marca pontifikalna maša ob 8. uri: Maša »O clemens«, zložil dr. J. Benz, graduale A. Foerster, offertorium Gherardeschi. — Veliki petek 31. marca ob 1/2 10. uri pri adoraciji svetega križa Improperia, zložil Vittoria, in Crux fidelis, zložil Janez IV., kralj portugalski. — Veliko soboto 1. aprila pred 10. uro velika maša: Maša, graduale in večernice koral z orgljami. — K vstajenji ob 4. uri po lekcijah »Angelus Domini« in »Cum transisset sabbatum«, zložil A. Foerster. Pred procesijo po »Alleluja« Aurora, zložil dr. F. Witt; po procesiji Te Deum, zložil dr. F. Witt, Regina coeli, zložil A. Foerster, Tantum ergo, zložil Jos. Hanisch.

(Umetniška razstava v Ljubljani.) Z ozirom na svoj lanski poziv glede umetniške razstave v Ljubljani naznanjam slavnemu občinstvu, kakor tudi vsem častitim damam in gospodom, ki so mi obljubili sodelovati v odboru za prireditve take razstave, da se je doslej oglasilo premalo slovenskih umetnikov, ki bi bili voljni razstaviti svoje izdelke, in zaradi tega sem tudi opustil namero, da bi se otvorila umetniška razstava že v letošnji jeseni. Notica v »Slovenskem Listu«, ki poroča, da se je zglasilo že 42 umetnikov, nima dejanske podlage; jaz nisem z njo v nikakoršni zvezi.

V Ljubljani, dne 29. marca 1899.

Alozij Gangl.

(Nemško-nacijonalen shod.) Iz Celovca, dne 26. marca. Dne 23. t. m. zvečer priredilo je tukajšnje nemško nacijonalno pol. društvo shod, ki je bil po poročilih nam nasprotnih listov dobro obiskan. V prav lepi slogi udeležili so se ga nemški nacijonanci in socijalni demokratje. Predsedoval je podžupan dr. Metnic, glasoviti kričar in poslanec V. kurije, dr. Artur Lemiš pa je poročal o političnem položaju. Govoril je skrajno in čisto v smislu Schönererjevem, tako da mu je segel vladni zastopnik v besedo. Lemiš se za to ni dosti zmenil, marveč je po svoje nadaljeval, saj vé, kaj mu je na Koroškem vse dovoljeno. Dva socijalistična govornika sta se izjavila zoper obstrukcijo. Znani dr. Plohl, tajnik trgovinske zbornice, je predlagal oestro resolucijo, kateri je vladni zastopnik zopet ugovarjal. A predno je mogel glasovanje zabraniti, so se že vsi zborovalci izrekli zanj! Zanimivo bi bilo vedeti, koliko uradnikov je bilo na tem shodu. Omenim naj tudi, da je imenovanega »rezkega« dr. Plohl-a c. kr. naučno ministerstvo imenovalo za svojega zastopnika v kuratoriju rokodelske šole v Celovcu. »Difficile, satyram non scribere!«

(Iz Planine.) Po prijetnih in nenavadno gorkih zimskih mescih pač nismo pričakovali v začetku pomladi takó zavrtnega napada snega, burje in zametov. Padlo je prva dva dni 66 cm snega, drugič še pol metra na vrh, da smo kar gledali, odkod ta obilni dar za pirhe. Divjemu petelinu, ki se je takoj po Svečnici oglašil in peti začel, je kar sapo zaprlo. Ptiči so siloma prileteli do človeških stanovanj, iskat zavetja in živeža. Ljudje so jim vsesploh potresali zrnja in drobtin, mnogo ptičev je pa tudi poginilo od mraza, zlasti brinjevk, kosov in manjših ptičev. Enaka usoda je zadela mladiče divjega zajca. Vrabec, šinkovec in senica so se dobro držali in večinoma brez škode prestali nagli prevrat vremena. Vzlic debelemu snegu so lomastili pogumni mladeniči v gozd po bršljan, bodičje in drugo zelenje za butare, ki so jih na cvetno nedeljo v navadnem številu prinesli k blagoslovu. Ker ima naša dolina nizko lego, bode sneg kmalu izginil in upamo Veliko noč obhajati v zelenju. Romanje na Brezje, ki je bilo določeno na sredo po Velikinoči, pa smo odložili do mesca maja. Oglašeni je 70 udeležencev, največ dekleta Marijine družbe. Mnogi bodo pri tej priliki prvič in zadnjič v svojem življenju videli

Ljubljano in lepo gorenjsko stran. Zato bolj kaže, počakati toplejših dni za izlet, pri katerem je največ zavisno od vremena.

(Tržiška železnica.) Obravnava glede proge nameravane železnice od Kranja do Tržiča se ne bode vršila dne 6., temveč 27. aprila, ker se zaradi deželnega zbora obravnave ne moreta udeležiti deželni odbor ter trgovska in obrtniška zbornica.

(Iz Polhovega gradca.) Zlikovce, o katerih smo nedavno poročali, da so iz pijane in lahkomišljene hudomušnosti v Babni Gori na dveh krajih zaneli požar in tako v veliko nevarnost in v velik strah pripravili vas in okolico, imajo že pod ključem. Trije tički, doma s Hruševa, v dobrovski župniji sedaj na Vrhniki za železnimi mrežami obujajo kesanje ter uživajo britke sadove nezmerne žganjepitja. — Polhograjski sejmi, kojih imamo dva na leto, se bodo nam s časoma popolnoma izmaličili. Na zadnjem semnji, ki je bil 13. t. m. videli smo še nekaj dežnikov, klobukov in predpasnikov, a na živinskem stališču se je dolgočasil en sami junček. — 15. t. m. smo imeli nove občinske volitve, pri katerih je bil izvoljen za župana Valentin Rihar, posestnik in strojar na Pristavi pri Polhovem Gradcu. Dasi je novi župan še mlad, vendar častitamo njemu in sebi na tej izvolitvi, ker ga poznamo kot moža poštenjaka in značajnega; ter upamo, da je dobila občina v njem delavnega in odločnega predstojnika, kar je ravno sedanji čas pri nas velevažno, ko se na občinsko predstojništvo stavijo težka bremena. Za občinske svetnike so izvoljeni: Anton Zalaznik, Jakob Sodnikar in Janez Zibelnik, vsi trije vrli in odločni možje. — Pred štirinajstimi dnevi se je pričelo pri nas z delom za vodovod. Kopanje je vrlo lepo napredovalo, le da so se tu in tam radi sipaste ali mehke zemlje jarki nekoliko posipali. Mislilo se je pričeti že s polaganjem cevij in z zidanjem vodnega nabiralnika, ná, pa pride ta beli sneženi nepridiprav čevljev na debelo ter ustavi naenkrat lepo napredujoče delo, da se je moralo prejenjati do po praznikih. Novi vodovod bo dolg 1 1/2 klm. ter bo stal nekaj nad 10.000 glđ. Zgradil nam ga bo dunajski inženjer Wagenführer. Največ zaslug za ta vodovod si je pa gotovo pridobil bivši naš župan Jakob Sodnikar, ki je imel v istini ogromno pisarij in potov, da je vodovod uresničil. Polhovi Gradec mu je zato res odkritosrčno hvaležen. — Te dni je odposlala naša občina prošnjo na visoki dež. zbor kranjski za napravo občinske ceste od Polhovega Gradca skozi Št. Jošt do zveze z novo projektovano cesto, ki se ima graditi od Vrhnike mimo Št. Jošta skozi Smreče po Račevi do Žirov. Čudno se nam zdi, da se ta tolikanj potrebna cestna zveza ni že davno napravila. Imenovana cesta bi bila najkrajša zveza Žirov z Ljubljano, ki bi na tisoče ljudem v teh hribskih, takorekoč od sveta odločenih krajih neizrekljivo pospeševala blagostanje. Posestniki v polhograjskih, šentjoških, lučenskih, vrških, žirovskih itd. hribih imajo še dokaj lepega lesa, a kaj jim pomaga, ko ga kupovalci niti zastonj ne marajo, ker ga ne morejo spraviti brez velikih troškov do vožnih cest. In tako nimajo ti posestniki iz svojih gozdov nikake podpore v denarnih zadregah, vzlasti, ker se jim zadnji čas še plavljenje drv in plodov zabranjuje. Imenovana cesta bi tudi zelo povzdignila obrt, trgovino in rokodelstvo ob celi progi vzlasti pa v Polhovem Gradcu in Žireh. V Polhovem Gradcu je več vodnjih naprav, ki jim pa že domači les pohaja. Naši žagarji imajo sedaj še jedino zalogo potrebnega lesa v hribih; a ta les jim brez velikih izgub nikakor ni pristopen in ako jim ne pride na pomoč imenovana cestna zveza, morala bo njihova obrt pojenjati ne samo na kvar lastnikom, ampak celi občini. V Polhovem Gradcu je več strojarjev, ki imajo že stare kupčijske zveze z mnogimi obrtniki in rokodelci v Žireh in drugih ondodnih krajih. A omenjena trgovina mora pojenjati vsled neznosnega pritiska tovarn, ako se Polhovemu Gradcu in Žirem ne pomaga z drugo komunikacijsko zvezo, kot jo imajo zdaj iz Polhovega Gradca skozi Ljubljano, Škofjo Loko, Poljane, Trate v Žire. To je precejšen ovinek, ki zahteva mnogo izgube na času in denarju. Kolikega pomena bi bila namisljena cesta šele v stratežnem obziru. Naj si ogleda dragi bralec le zemljevid: od državne ceste Ljubljana-Vrhnika-Poljane itd. do

okrajne ceste Medvode Sora-Skofja Loka-Poljane itd. ni nobene druge zveze v celi širjavi, da bi se moglo iz zgornje Poljanske doline, iz Žirov, Lučen, sv. Treh Kraljev itd. v Ljubljano, ker lepa okrajna cesta od Ljubljane skozi Dobrovo, ta se v Polhovem Gradcu ustavi, da si ravno že narava in lega kraja zahteva, naj se naprej podaljša ob Mali Vodi skozi po dolini le po malem napeta brez posebnih klancev do Št. Jošta. Ta bi bila najnaravnejša, najprimernejša, najkrajša in najcenejša zveza Žirov s prestolico Kranjsko. Občine in posestniki, ki že davno želite te cestne zveze od Polhovega Gradca do Žirov, vse vas pozivljamo, da se sedaj pridružite naši prošnji, da deželni zbor blagohotno uvaža in proučava nujno potrebo omenjene cestne zveze in omogoči enkrat naše združenje z drugim svetom. Anton Hribar.

(Zahvala.) V Idriji smo obhajali od 19. do 26. marca t. l. sveti misijon. Dolžnost nas veže, da se pristržno zahvalimo za to duhovno dobroto vsem onim gospodom, ki so nam v to pripomogli. Najprvo se zahvalimo presvetlemu gospodu knezoškofu Antonu Bonaventuri, ki se niso ustrašili tako oddaljene poti ob grdem vremenu v Idrijo, da so tukaj spovedavali in slovesno zaključili sveti misijon. Nadalje preč. gg. p. Doljaku in p. Vrhovcu S. J. za njih vspodbudne in ganljive pridige, preč. dekanu in mestnemu župniku gospodu M. Arko-tu, ki nam je preskrbel sveti misijon, pa tudi vsem č. gg. duhovnikom iz Idrije in okolice, ki so pomagali gg. misijonarjema v spovednici in pred oltarjem. K sklepu bodi izrečena zahvala tudi marljivemu organistu gospodu J. Bezeku ter gg. pevcem in pevkijam, ki so s svojim lepim petjem ves čas sv. misijona povzdigovali čast božjo. Bog bodi plačnik vsem in daj svojega blagoslova sv. misijonu! — Katoliška delavska družba v Idriji, dne 28. marca 1899. — Franc Svetličič. — Ivan Koler. — Ivan Brus.

(Iz tržaškega mestnega sveta.) V seji tržaškega mestnega sveta minoli četrtek so zopet trčili čas in trli politične lešnike. Ker »onorevoli« menda niso imeli nujnišega dela, so se bavili z odlokoma c. kr. namestništva, s katerima vlada razveljavlja ukrep mestnega zbora glede izvolitve Nabergojeve deželni poslanca in mestnim odbornikom tržaškim, in prepoveduje uzidati v mestni hiši spominsko ploščo, s katero naj bi se uveko-večil protest italijanskih razgrajčev z dne 15. januarja t. l. proti obstanku kake druge, zlasti slovanske narodnosti v Primorju. Obema odlokoma se je uprla magistratova gospoda in glede g. Nabergoja je vsprejela mestna delegacija predlog, da se vsa stvar odpošlje zopet pravnemu odboru mestnega sveta v pretres in poročilo. Glede spominske plošče pa je bil sprejet predlog, da se napravi pritožba na ministerstvo. Glede Nabergojeve afere je zahteval svetovalec Spadoni od župana, da Nabergoju ne sme več pošiljati povabil k sejam, kakor je to storil dosedaj vsikdar. Venezian pa je naglašal, da se morajo pošiljati povabila zakonito izvoljenim zastopnikom, a g. Nabergoju ne, ker je njegov mandat »v sporni instanci«. Nadalje je bril neslane norce Venezian tudi z vladnim odlokom glede plošče in ugovarjal vladni prepovedi zaradi izraza v besedilu plošče, ki govori o eni primorski narodnosti kakor tuji i češ, da izraza »altra gente« ni razumeti tako, kakor da se misli s tem kako »tuyo« narodnost, marveč le »drugo« narodnost, in to so primorski Slovani. Naposled je naredil neslano, uprav tipično židovsko šalo s tem, da je predlagal, naj se dotični odlok namestništva dene v okvir in se obesi v prednjo sobo mestne dvorane. Navzoči vladni zastopnik vitez Jettman je karal Veneziana zaradi poskušane zasmehovanja vladnih ukrepov, a zbor je demonstrativno sprejel predlog glede »okvirja«. Z obema točkama te seje pa so magistratovci venderle pogoreli, saj so v obeh zadevah morali pritrditi vladnemu ukrepu. Prvič dobro znajo, da se veljavnost Nabergojeve izvolitve ne more na noben pravičen način ovreči in da samo osebna občutljivost in zlobna politika noče priznati Nabergojevega mandata. Smešni pa so ti harlekini posebno sedaj, ko je sploh onemogočeno vsako delovanje tržaških okoličanskih poslancev in ko zlasti Nabergoj ne gre več izpostavljati svoje kože na javni oder. Nekaj smisla bi imel upor proti Nabergoju, ako bi se jim posrečilo uničiti Nabergojev mandat, da razpišejo dopolnilno volitev v prvem okraju tržaškem, v

Skednju, kjer imajo Nemci svoje razsežne plavže in kjer je še jedna druga pruska tovarna. Ako upajo potem prodreti s kakim svojim kandidatom za ta »industrijski okraj«, tedaj je umevna vsa ta besna gonja, potem se pa tudi ve, kdo ima pri tej gonji proti Nabergoju in slovenski samostojnosti škedenjskega prebivalstva svoje prste vmes. Še bolj kakor z Nabergojem, pa se je osmešila magistratova liga s tisto ploščo. Tem ljudem je komedija z dne 15. januarja »zgodovinski dan«, proti kateremu je menda avstrijska zmaga proti Italijanom pri Veroni in Kustoci v njihovih očeh pravcata otročja šala. Zdaj se bodo pritožili še na ministerstvo, ker jim ne zadostuje ena blamaža. Nazadnje bi še kazalo spregovoriti resno do visoke vlade v Trstu. Ker je že pokazala nekaj odločnosti ter zabranila neznatno ploščo, naj bi še omogočila zakonitim zastopnikom tržaške okolice izvrševanje njihove poslanske dolžnosti.

(Zagrebska opera ostane.) Hrvatski listi poročajo, da je hrvatska deželna vlada vsprejela predlog gledališke uprave, po katerem ostane operi zagotovljena dosedanja podpora, le število opernega osebja se skrči. Gledališče ostane v vladni režiji.

(Priprave za konklave.) Iz Rima se poroča, da je sv. oče sam ukazal potrebne priprave za bodoči konklave, kateri se bode vršil v Rimu, kakor je sv. oče sporočil v posebnem pismu kardinalskemu kolegiju. Akoravno se Leon XIII. bavi s svojo smrtjo, vendar je izrednega humorja. Zanimlje se tudi za razna poročila v časnikih o svoji bolezn. »Ko bi imel vse te bolezni, bil bi že davno mrtev. Jaz sem sicer res prav slab, dragi Pio, — rekel je svojemu strežaju — toda bodeča bolnica še nisem«. Sv. oče živi, kakor preje, le da potrebuje več počitka in večkrat zaspi v naslonjaču. »Ag. Stefani« poroča dne 25. t. m.: Moči se sv. očetu zopet povračajo, duh je vedno vder in bister. Dne 23. t. m. zjutraj je sv. oče daroval sv. mašo brez opore.

(Nerešene pokrajine v Avstriji.) Visokošolci v Milanu so se zbrali pod predsedstvom senatorja Porra, da se dogovore o načinu agitacije glede »italijanskih« pokrajin v Avstriji. Izbrali so si odbor, ki se je z vso resnostjo lotil dela. Mi moramo že z avstrijskega stališča odločno obsojati to agitacijo, ki se vtika v avstrijske razmere. Protestovati pa moramo tudi z narodnega stališča, kajti v Avstriji ne poznamo italijanskih pokrajin, temveč le italijanske manjšine prebivalstva, ki vladajo nad večino slovansko.

(Zadnji potomec družine Dante Alighieri.) Pred kratkim je umrla v Villanovi pri Bolonji grofica Gozzadino Gozzadini, zadnja potomka družine Dante-Alighieri. Bila je hči senatorja in zgodovinarja Ivana Gozzadinija in grofice Tereze »degli Alighieri«. O njenem vihravem življenju se je svoj čas mnogo govorilo in pisalo.

(Molžna krava.) Sedanji italijanski kralj je v svoji mladosti mnogo potrosil raznim prosilcem. Tedanji finančni minister Sella pa s tem ni bil zadovoljen, ker je moral prevečkrat skrbeti za prazno blagajnico. Nekoč reče v nevolji mlademu kralju: »Vaše veličanstvo se more primerjati z molžno kravo, katero molze, kdor hoče.«

(Naselitve v Sibiriji.) Z gradnjo sibirske železnice napredujejo tudi naselitve. V ta namen je izmerjenih 5,744.000 desetih ter izročenih 4,308.000, naselnikom v obdelovanje. Pa tudi ob Sibiriji na jugu ima Rusija okoli 5 milijonov desetih rodovitega sveta, katerega so pričeli osuševati in zboljševati. Odkar se gradi velikanska železnica, je Sibirija oživela, ker se je odprla svetu. Naselnikom gre ondi bolje, nego doma v Rusiji. Doslej se je naselilo iz Rusije že poldrug milijon oseb.

(Viharji z dežjem in tečo) so prve dni t. m. po severni Ameriki naredili mnogo škode. Vihar je razkrival hiše, lomil drevesa ter trgal brzojavne zveze. Strela je mnogokje užgala ter pobila več živine. Vsled deževja so velike povodnji.

(Propale vseučilišče.) Svoj čas so prostozidarji in socialisti v Bruslju ustanovili »prosto« vseučilišče, na katerem je predaval tudi znani Elizej Reclus. Država pa je temu zavodu odrekla vsako podporo, in vseučilišče je prenehalo vsled pomanjkanja — denarja in dijakov.

(Zvita stava.) Blizu Bazla sta nedavno v neko krčmo prišla dva gosposki oblečena navihanca. Dobro sta jedla in pila. Ko je bilo treba plačati,

zmislili se jeden od nju, naj bi za stavo tekla 100 metrov daleč. Kdor stavo zgubi, plača račun. Krčmar nič slabega sluteč odmeri na cesti 100 metrov. Toda tekača se ne ustavita pri cilju, temveč jo pobrišeta čez mejo.

Društva.

(Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) so poslali: Gospod veletrežec in predsednik kupčijske in obrtne zbornice v Ljubljani Ivan Perdan kot založnik užigalic družbe sv. Cirila in Metoda zopet 200 gld. — Vesela družba pri Sv. Petru v Ljubljani 1 gld. 14 kr. — Slavna posojilnica v Slovenski Bistrici 20 gld. — Iz nabiralnika v gostilni g. Frana Prelovca v Idriji 4 gld. 31 kr. — Slavna posojilnica v Zgornjem Tuhinju 5 gld. — G. Egid Jeglič na Selu pri Breznici iz nabiralnika 3 gld. 70 kr. — Gospa Helena Čadež, posestnica v Poljanah iz nabiralnika 4 gl. 50 kr. — Slavna posojilnica na Dolu 5 gld. — Iz dr. Čučkove zapuščine 70 gld. — Izvenakad. posojilnica v Gradcu po g. Fr. Hrašovcu 80 gld.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

(Vabilo v domače gledališče) viškoglinške čitalnice dne 3. aprila 1899. leta v gostilniških prostorih gospoda J. Trauna na Glincah. — Vspored: Krojač Fips ali nevarni sosed. Burka v jednom dejanji. Poslovenil D. Hostnik. — Revček Andrejček. Narodna igra; prizori iz prvega in drugega dejanja združeni v jedno dejanje. Spisal K. Morre. Poslovenil J. Bedenek. — Anže in Jerica na očetni rajži. Komičen prizor s petjem. Spisal Kozobrin. — Iz prijaznosti sodeluje hrvatski tamburaški klub »Danica«. — Med in po vspredu pri prosti zabavi poje društveni moški in mešani pevski zbor. — Čisti dohodek je namenjen novoustanovljenemu tamburaškemu klubu »Krim«. — Začetek ob 7. uri zvečer. — Vstopnina: Sedeži 30 kr., stojišča 20., člani plačajo polovico. — K obilni udeležbi najljubdeje vabi

čitalniški odbor.

(Mestna hranilnica v Novem mestu) določila je od 1. aprila t. l. naprej poslovanje s strankami vsaki dan od 9. do 12. ure dopoldne izveniši velikonočne, binkošne in božične praznike in praznik sv. Rešnega Telesa. — Popoldne pa so uradni prostori za stranke zaprti.

(Okrajna posojilnica v Krškem) je pri svojem običnem zboru odobrila od načelstva predloženi račun za leto 1898, ki kaže, da je imela ta posojilnica 957 udov, ki so bili med letom vložili 2099 gld. deležev, vzdignili jih pa 1498 gld. Prometa je imela posojilnica 273.230 gld. Aktiva kažejo: 115.291 gld. posojil; 1921 gld. naloženega denarja in 4420 gld. gotovine. Pasiva pa: 18.427 gld. deležev, 91.738 gld. hranilnih vlog, 6493 gld. rezerve in 872 gld. dobička.

Darovi.

Za Kunšičev spomenik so darovali: Gosp. Ivan Hribar, župan 10 K. — Ivan Škrjanec, pravnik 2 K. — G. Vincenc Černe, c. kr. poštar v Gorjah, 48 K, in sicer so darovali: po 2 K: gospici: poštna upraviteljica v Gorjah in Fanika Oražem, poštna upraviteljica na Bledu; gospodje: Janez Ažman, župnik, dr. Ivan Jan, Vincenc Černe, c. kr. poštar, Gregor Jensko, c. kr. gozdar, Martin Schwegel, Josip Žumer; po 1 K: gospica Rezika Strle, učiteljica; gg.: Matija Mrak, župnik, Janez Godec, kaplan, Franc Troha, c. kr. gozdar, Jakob Žumer, župan, Janez Žumer, obč. tajnik, Josip Žirovnik, učitelj, in 25 K razni darovalci v večjih in manjših doneskih. — Gospa Antonija Planinec v Divači 4 K. — Gospica Herma Kokalj na Javorniku 15 K.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 29. marca. »Fremdenblatt« poroča, da bo zastopal Avstro-Ogersko pri mirovni konferenci v Haagu prvi sekijski načelnik v zunanjem ministerstvu grof Welsersheimb. Kot drugi pooblaščenec bo nastopil avstro-ogerski poslanik v Haagu, Okolicsanyi. Prideljen bo obema višji vojaški in juridični svet. Izvolitev Welsersheimba za to mesto kaže, kolik pomen se v naših vodilnih krogih pripisuje posvetovanjem, ki jih je sprožil car Nikolaj.

Dunaj, 29. marca. Deželna zbornica moravski in gališki sta danes zaključila pomladansko zasedanje.

Dunaj, 29. marca. Listi iz Budimpešte poročajo, da se delegacije snidejo koncem oktobra, drž. zbor pa da se prične koncem septembra.

Dunaj, 29. marca. Deželni šolski svet je odločil v danem slučaju, da je, ako se

šolar ne vdeleži predpisanih duhovnih vaj, z njim ravno tako ravnati, kakor če ga brez opravičenja ni v šolo.

Dunaj, 29. marca. Zaupniki nemških opozicijskih strank so sklicani na Dunaj za 8. aprila t. l., kjer se vrši posvetovanje o narodno-političnih zahtevah avstrijskih Nemcev.

Dunaj, 29. marca. Poslanec Funke razpošilja zaupnikom nemško-liberalne in nacionalne stranke vabilo na shod za 9. aprila, kjer se določijo narodno-politične zahteve Nemcev.

Dunaj, 29. marca. Ogerski ministerski predsednik Koloman Szell je tekom včerajšnjega dne obiskal mej drugimi tudi papeževga nuncija, zunanje poslanike ter ministra grofa Goluhovskega in Kallaya.

Berolin, 29. marca. Pruski listi neprenehoma hujskajo proti vplivu Čehov in Slovanov sploh v Avstriji. Mej drugim se po teh listih ponuja neresnica, da je nemštvo spajajoča vez avstrijske države, in da Avstrijo ohrani le nemška moč!

Berolin, 29. marca. „Reichsbote“ objavlja oklic berolinske podružnice društva za evangelizacijo Avstrije za prispevke, da se tem več spisov protestantskih razdeli po Avstriji. „Germania“ oestro piše proti tej agitaciji.

Berolin, 29. marca. Parnik „Dankbarkeit“, ki je vozil iz Nizozemske v Altono, potopil se je v severnem morju pred Rittersgattom. Vse moštvo je vtonilo, rešil se je le krmar.

Rim, 29. marca. Prizivno sodišče je radi dvoboja na trinajstmesečno ječo obsojenemu Macoli znižalo kazen na sedem mesecev, ker se je oziralo na okolnost, da je bil Macola pozvan na dvoboj.

Pariz, 29. marca. Skupni kasacijski dvor je včeraj pričel tajno razpravo o zloglasnem pismu ekskapitana Dreyfusa.

Umrla so:

26. marca. Anton Dešnak, tovarniški delavec, 26 let, Gradišče 12, jetika. — Jakob Kapsch, trgovec, 81 let, Radcega cesta 11, ostarelost.

V bolnišnici:

23. marca. Lucija Hršak, delavca žena, 58 let, plućnica.
24. marca. Franc Lubaj, delavec, 38 let, fractura cranii callapsus.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 3062 m., srednji zračni tlak 736.0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Oblač.	Padačina 24 urah v mm
28	9 zvečer	741.3	4.8	sr. sever	jasno	
29	7. zjutraj	743.1	-4.5	sl. jzh.	megla	0.0
	2. popol.	740.6	9.8	sl. jug	del. oblak.	

Srednja včerajšnja temperatura 2.7°, normale: 6.0°.

Tržne cene v Ljubljani dné 29. marca.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	10 50	Špeh povojen, kgr.	70
Rež,	8	Surovo maslo,	85
Ječmen,	7 50	Jajce, jedno	2
Oves,	6 50	Mleko, liter	8
Ajda,	8 20	Goveje meso, kgr.	64
Proso,	9	Telečje	62
Koruza,	5 60	Svinjsko	66
Krompir,	2 20	Koštrunovo	40
Leča, hkl.	12	Piščanec	60
Grah,	10	Golob	20
Fižol, m. stot.	11	Seno, m. stot.	1 78
Maslo, kgr.	96	Slama,	1 78
Mast,	70	Drva trda, 4 kub. m.	6 40
Špeh svef,	62	„ mehka, 4 „	4 50

Zahvala.

326 1—1

Za mnoge dokaze srčnega sočutja povodom smrti našega mnogo ljubljenega očeta, gospoda

Jakoba Kapsch-a

zasebnika

kakor tudi za častno mnogoštevilno spremstvo k zadnjemu počitku si štejemo v dolžnost, tem potom izraziti svojo odkritosrčno zahvalo.

V Ljubljani, dné 28. marca 1899.

Žalujoči ostali.

Vabilo

rednemu občnemu zboru

„Hranilnice in posojilnice v Blokah,
registrovane zadruga z neomejeno zavezo“,
ki se bode vršil

v nedeljo, dné 16. aprila 1899,
ob 3 uri popoldne
v hranilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo računskega pregledovalca.
3. Odobritev računa za leto 1898.
4. Volitev načelstva, računskega pregledovalca in njegovega namestnika.
5. Razni predlogi.

V Blokah, dné 10. marca 1899.

325 1—1

Načelnništvo.

Krajevni zastopnik,

spreten v kupčiji, kateri bi hotel seboj jemati nek konsumni predmet, ~~za~~ se sprejme proti proviziji ~~22~~ v praški tovarni. 316 1—1

Ponudbe pod: „**Praška tovarna**“ so poslali anončnemu zavodu Jan. Grega v Pragi, Jindriška ulica št. 19.

Vožnje karte

in

tovorni listi

AMERIKO.

312 14 Kraljevi belgijski poštni parnik

**Red Star Linie iz Antverpna naravnost v
Novi Jork in Filadelfijo.**

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade.
Pojasnila daje:

Red Star Linie

Dunaj IV., Wiednergürtel 20,

ali pa 317 25 1

ANTON REBEK v Ljubljani, Kolodvorske ulice 29.

Nove lurske Šmarnice
so izšle ter stanejo v „Katol. Bukvarni“
v Ljubljani v polusnji 90 kr., v celo
usnji 1 gld, v celousnji z zlato obrezo
1 gld. 20 kr. Po pošti poslane 5 kr.
več.

Slovenci, segajte po domačem blagu!

**Kmetijsko društvo v Dobrépoljah izvaža poleg
pridelkov kmetijstva tudi lepo prekažene**

kranjske gnjati in plečeta

ter popolnoma masten in dobro obležan

150 14

delan po ementhalskem načinu. — Vsa naročila se izvršujejo točno
po pošti ali železnici. — **Sir** se oddaja tudi v manjših kosih.

Glavna zaloga moke.

Obče priznani, izvrstni, na raznih razstavah odlikovani izdelki iz slovečega valjičnega
mlina Vinko Majdiča v Kranji oddajajo se po originalnem ceniku na debelo v zalogi
v Ljubljani, Marije Terezije cesta šte. 2, kakor tudi v zastopnikovi trgovini v Posto in na
debelo in drobno.

Glavni zastopnik za mesto Ljubljana, Dolenjsko in Notranjsko.

Anton Ditrich.

Protivinsko pivo.

Od sedaj naprej razprodajam izborno marčno pivo iz kneza A. J. Schwarzenberga
pivovarne, ustanovljene leta 1593 v Protivinu, po konkurenčnih cenah v sodčih in steklenicah
na debelo v zalogi na Marije Terezije cesti št 2 v Ljubljani.

Radi izvanredne kakovosti in ugodnih cen blagovolijo naj se častiti odjemalci pri cenj
naročilih, katera bodem vedno vestno in točno izvrševal, obrniti s polnim zaupanjem na

glavnega zastopnika za Kranjsko in južne kronovine

Anton Ditrich-a v Ljubljani.

318 1

ANT. PRESKER

krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 6
se priporoča preč. duhovščini
v izdelovanje vsakovrstne
duhovniške obleke
iz trpežnega in solidnega
blaga po nizkih cenah.
Opozarja na veliko svojo zalogo
izgotovljene obleke
posebno na **haveloke** v naj-
večji izbiri po najnižjih cenah.
227 9

Pilnati ošečki za snaznenje parketnih tal dobé
se pri tvrdki **BRATA EBERL**
v Ljubljani, Franciškanske ulice.
Vnanja naročila proti povzetju. 228 24 11—1

Posojilnica za Bled in okolico,

registr. zadruga z neomejeno zavezo,

obrestuje od novega leta hranilne vloge po

4½ odstotka

in plačuje rentni davek sama. 309 3—2

Razpošiljanje sukna le privatnikom!

Odstrižek 3-10 m dolg, dosti za Jednega gospoda. stane le:	gld. 2.80 iz dobre 3.10 iz dobre 4.80 iz dobre 7.50 iz fine 8.70 iz fine 10.50 iz najfinejše 12.40 iz angleške 13.95 iz kamgarna	ovčje volne
---	---	----------------

Odstrižek zn. črno salonsko obleko gld. 10.—.
Blago za površnike meter od gld. 8.25 višje; loden v
lepih barvah odstrižek gld. 6.— do 9.95; peruvijen
in doskin, blago za opravo državnih, železniških urad-
nikov in sednikov; najfinejši kamgarni in cheviot-blago
za uniformo finančne straže, žardarmov itd. razpošilja
100 po tovarniški ceni najboljše znana 12—4

Tovarniška za **Kiesel-Amhof v Brnu.**
loga sukna

Uzorce brezplačno in franko. Pošiljatev prav po vzorcu.

Pozor! P. n. občinstvo posebno opozarjamo, da
je blago pri naravnostni naročitvi dosti ceneje, kakor
pri vmesnih prodajalcih. Tvrdka Kiesel-Amhof v Brnu
pošilja vse po res tovarniški ceni brez podražbe rabata.

G. Piccoli,
dvorni založnik
Nj. svetosti
papeža
Leona XIII.

lekarnar „pri angelu“
v Ljubljani, Dunajska cesta.

Železnato vino.

Kemične analize odličnih strokovnjakov, kateri so v
Železnatem vinu
lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani
zmiraj potrdili navedeno množino
železa, so najboljšje pričevalo ter
dajejo največje poročilo za njega
učinek.

To vino je kaj dobro za slabo-
krvne, nervozne in vsled bolezni
oslabele osebe, za blede, sloke
(suhe) in bolehave otroke.

Cena polliterski steklenici 1 gld.

Naročila pošiljajo se z obratno pošto; poštino
plačajo p. n. naročniki. 827 19

Služba organista in cerkovnika
se takoj odda v Javor-u.

Prosilci oženjeni naj se oglasijo pri cerkvenem predstojništvu v Javor-u, zadnja pošta Spodnja Hrušica pri Ljubljani. 303 4-3

Gričar & Mejač
v Ljubljani,
Brežernova ulice št. 9,

izpopolnila sta svojo zalogo z
najmičnejšimi prekrasnimi
novostimi
namenjenimi za pomladno in poletno dobo.

Zaloga pravih pariških in berolinskih modelov.

224 6-6

Št. 11851. 322 1-1

Razglas.

V smislu § 53 občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano se daje na znanje, da bodo

računi o prejemkih in troških

1. mestnega zaklada,
2. ubožnega zaklada,
3. zaklada meščanske imovine,
4. ustanovnega zaklada,
5. potresnega zaklada,
6. regulacijskega zaklada,
7. loterijsko-posojilnega zaklada,
8. mestnega vodovoda,
9. mestne klavnice in
10. mestne elektrarne za leto 1898

od danes naprej 14 dni javno razgrnjeni v tukajšnjem knjigovodstvu občanom na upogled.

Pri pretresanju in končni rešitvi teh računov vzel bode občinski svet morebitne opazke o njih v predvarek.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dné 29. marca 1899.

Št. 8380. 289 3-3

Kleti v najem.

V pritličju poslopja meščanske imovine v Špitalskih ulicah v Ljubljani oddati je takoj nekaj kleti v najem.

Pogoje je izvedeti pri mestnem komisariatu v navadnih uradnih urah.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dné 18. marca 1899

Kupuje in prodaja vse zdolej zaznamovane
efekte in druge vrednostne listine
po dnevnem kurzu.

BANKA Makso Veršec
v LJUBLJANI.

Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5, 10 goldinarjev.
Giro-konto (hranilne vloge v tek. računu), obresti od dné do dné po 4½%.

Poštno-hranilnišne položnice na razpolago.

Dunajska borza.		
Dné 29. marca.		
Skupni državni dolg v notah	101 gld. — kr.	
Skupni državni dolg v srebru	100 » 80 »	
Avstrijska zlata renta 4%	120 » 80 »	
Avstrijska krona renta 4%	100 » 85 »	
Ogerska zlata renta 4%	119 » 80 »	
Ogerska krona renta 4%	97 » 45 »	
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	921 » — »	
Kreditne delnice, 160 gld.	369 » — »	
London vista	120 » 50 »	
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59 » 02½ »	
20 mark	11 » 80 »	
20 frankov (napoleonidor)	9 » 56½ »	
Italijanski bankovci	44 » 35 »	
C. kr. cekini	5 » 67 »	
Dné 28. marca.		
4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	171 gld. 60 kr.	
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	157 » 75 »	
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	194 » 50 »	
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	98 » 70 »	
Tisne srečke 4%, 100 gld.	141 » — »	
Dunavske vravnave srečke 5%	130 » 25 »	
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	108 » 75 »	
Posojilo goriskega mesta	112 » — »	
4% kranjsko deželno posojilo	98 » 25 »	
Zastavna pisma av. osr. zem. kred. banke 4%	98 » — »	
Prioritetne obveznice državne železnice	218 » 25 »	
» » južne železnice 3%	178 » 75 »	
» » južne železnice 5%	124 » 60 »	
» » dolenskih železnic 4%	99 » 50 »	
Kreditne srečke, 100 gld.	199 gld 25 kr.	
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	170 » — »	
Avstrijskega rubežnega križa srečke, 10 gld.	20 » 25 »	
Rudolfove srečke, 10 gld.	29 » — »	
Salmove srečke, 40 gld.	85 » 75 »	
St. Genois srečke, 40 gld.	85 » — »	
Waldsteinove srečke, 20 gld.	60 » — »	
Ljubljanske srečke	24 » — »	
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	155 » 50 »	
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3385 » — »	
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	471 » — »	
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	63 » — »	
Splošna avstrijska stavbinska družba	107 » 75 »	
Montanska družba avstr. plan.	245 » — »	
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	190 » — »	
Papirnih rubljev 100	127 » 25 »	

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za izgube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulturna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
l., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega
obvestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.